

ZATWIERDZAM

Sekretarz Stanu Ryszard Bartosik

Warszawa, dn. 29.12.2021 r.

**Protokół z XV posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów
Wiejskich na lata 2014-2020 w dniu 5 listopada 2021 r.**

5 listopada 2021 r. odbyło się XV posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020), któremu przewodniczyła Pani Anna Gembicka, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Przewodnicząca Komitetu.

I. Przyjęcie porządku obrad.

Pani Minister Anna Gembicka rozpoczęła piętnaste posiedzenie KM PROW 2014-2020, informując, że ze względu na trwające obostrzenia wynikające z trwającego w kraju stanu epidemii posiedzenie, prowadzone będzie w formie wideokonferencji z wykorzystaniem aplikacji Zoom oraz, że spotkanie będzie nagrywane, w celu wiernego odzwierciedlenia dyskusji i przygotowania protokołu ze spotkania. Poinformowała również, że administratorem danych osobowych jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z siedzibą Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa.

Pani Minister Anna Gembicka poinformowała, że podczas posiedzenia KM PROW 2014-2020 będą zaprezentowane trzy projekty uchwał dot. zmian w działaniach „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” oraz w sprawie zmian planu finansowego. Przedstawione zostaną także informacje nt. aktualnego stanu wdrażania Programu oraz nt. aktualnego stanu prac nad Planem Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027. Natomiast na zakończenie spotkania, w punkcie „Sprawy różne” omówione zostaną kwestie dotyczące wyników wewnętrznego audytu dot. KM PROW 2014-2020.

Pani Joanna Gierulska, Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej poinformowała, że do MRiRW wpłynęły uwagi z Komisji Europejskiej do projektu uchwały w sprawie zmian planu finansowego PROW 2014-2020 oraz pytania dotyczące Planu Strategicznego dla WPR od Pana Romana Izdebskiego, przedstawiciela Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych.

Przed przyjęciem porządku obrad potwierdzono kworum niezbędne do prowadzenia i procedowania uchwał KM PROW 2014-2020.

Następnie porządek obrad został przyjęty jednogłośnie przez członków KM PROW 2014-2020.

II. Podjęcie uchwał w sprawie zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

1. **Uchwała nr 215** w sprawie zmian w działaniu „Transfer wiedzy i działalność informacyjna”, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Edyta Wieczorkiewicz – Dudek, zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju przedstawiła informację dot. zaproponowanej zmiany, tj. rozszerzenia katalogu podmiotów o instytucje badawcze. Jednym z warunków przyznania pomocy w ramach działania M01 jest reguła, że działań transferu wiedzy nie mogą prowadzić podmioty, które zajmują się produkcją, obrotem i dystrybucją maszyn, materiałów, środków i urządzeń dla rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, z wyjątkiem państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, działającej na podstawie przepisów o lasach oraz osoby prawnej, działającej na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego. W związku z wprowadzeniem okresu przejściowego i możliwości wdrażania działań PROW 2014–2020 przez okres kolejnych dwóch lat i planowanym ogłaszaniem naborów na realizację operacji z zakresu poddziałań „*Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*” oraz „*Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*”, w ramach których potencjalnymi beneficjentami mogą być zgodnie z Programem, również instytucje badawcze koniecznym jest również dostosowanie katalogu podmiotów, które wyłączone są ze spełniania warunku przyznania pomocy, określonego w opisie działania w Programie.

Pan Roman Izdebski zwrócił się z zapytaniem jakie inne podmioty będą zaliczone do grona beneficjentów przedmiotowego działania oraz czy w projektach demonstracyjnych poruszony będzie temat biologizacji rolnictwa. Ponadto, poprosił o wyjaśnienie terminu „szkoła doktorska”.

Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek poinformowała, że z ww. wykluczenia wyłączone są jednostki doradztwa publicznego i Lasy Państwowe. Poinformowała o kończących się pracach dotyczących projektów demonstracyjnych z zakresu rolnictwa ekologicznego oraz poinformowała o pozostałych tematach.

Pani Magdalena Maciejewska, Dyrektor Departamentu Strategii i Rozwoju odniosła się do terminu „szkoła doktorska”, informując, że jest to termin z ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, który został określony w art. 198, jest to zorganizowana forma kształcenia.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

- 2. Uchwały nr 216** w sprawie zmian w działaniu „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw”, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Edyta Wieczorkiewicz – Dudek, zastępca dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju przedstawiła informację dot. zaproponowanej zmiany, informując, że zmiany są tożsame z tymi, o których mowa była podczas omawiania projektu uchwały nr 215.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

- 3. Uchwała nr 217** w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, że proponowana zmiana obejmuje realokację środków ramach poszczególnych działań, tj.: w ramach „Restrukturyzacji małych gospodarstw” (działanie M06, poddziałanie 6.3) proponuje się **zwiększenie budżetu ogółem o 300 mln euro**, środki te zostaną przesunięte z:

- działania M04, poddziałanie 4.1, operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” – 150,0 mln EUR (ok. 95,45 mln EUR środków EFRROW),
- działania M04, poddziałanie 4.2, operacje typu „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” – 83,0 mln EUR (ok. 52,8,mln EUR środków EFRROW),
- działania M06, poddziałanie 6.1, operacje typu „Premie dla młodych rolników” – 67,0 mln EUR (ok. 42,63 mln EUR środków EFRROW).

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, że realokacja ta pozwoli na uruchomienie w kolejnym roku naboru na „Restrukturyzację małych gospodarstw”. Dodatkowo, proponuje się przesunięcie środków w wysokości 40,86 mln euro na operacje typu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” (działanie M04, poddziałanie 4.1), środki te zostaną realokowane z działania M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”. Szacunki płatności w ramach działania M10 wskazują, że zmniejszenia alokacji o ok. 41 mln euro można dokonać bez uszczerbku dla beneficjentów działania. Dzięki zwiększeniu alokacji operacji typu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” możliwe będzie przeprowadzenie kolejnego naboru wniosków. Ponadto, w ramach wolnego limitu środków na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” (w ramach poddziałania 4.1) planowane jest przekazanie dodatkowej kwoty 11,4 mln euro na zwiększenie alokacji instrumentów finansowych (Funduszu Gwarancji Rolnych).

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, również o pytaniach przesłanych przez KE, które dotyczyły m.in. celów środowiskowych. Realokacja środków z działania rolno-środowiskowo-klimatycznego możliwa jest dzięki obecnemu kursowi euro (są to oszczędności). Kolejne pytanie KE

dotyczyło wyników realizacji w ramach „Inwestycji w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”, które zostały przedstawione przez Panią Dyrektora Joannę Gierulską podczas posiedzenia. Następne pytanie KE dotyczyło obszaru „a” w „Restrukturyzacji małych gospodarstw” w zakresie ASF. Pani Dyrektora Joanna Gierulska poinformowała, że środki dedykowane na ASF nie cieszyły się dużym zainteresowaniem, jednakże jest zabezpieczony budżet na ten cel. Komisja Europejska zwróciła się z prośbą by dodać oprócz kwot jakie są przesuwane pomiędzy działaniami, pokazać także procentowe zmiany. Pani Dyrektora poinformowała, że informacje te będą przekazane do KE.

Pan Grzegorz Wirtek, zastępca dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej potwierdził, że zostały dokonane niezbędne wyliczenia i będą one przekazane do KE.

Pani Ewa Malinowska, przedstawicielka KE, zwróciła się z pytaniem dot. kwoty jaka będzie przeznaczona na ASF w ramach tych przesuniętych 300 mln euro na „Restrukturyzację małych gospodarstw”. Kolejne pytanie dotyczyło instrumentów finansowych.

Pani Dyrektora Joanna Gierulska odpowiedziała, że dedykowane nabory dla ASF nie cieszyły się dużym zainteresowaniem. Środki finansowe, które zostaną przesunięte na instrumenty finansowe dotyczyć będą gospodarstw rolnych.

Pani Dorota Metera, przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego, zwróciła się z zapytaniem, czy dokonana była analiza przyczyn niewykorzystania środków finansowych w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Pani Dyrektora Joanna Gierulska poinformowała, że to wynika z różnic kursowych i nie jest to związane z brakiem zainteresowania beneficjentów tym działaniem.

Pani Magdalena Nowicka, zastępca dyrektora Departamentu Klimatu i Środowiska poinformowała, że wynika to także z dokonania ponownych wyliczeń i wspomnianych zmian kursowych. Jest to więc efekt kursu, a nie braku zainteresowania tym działaniem.

Pan Robert Nowak, Członek Zarządu KRIR, Delegat Śląskiej Izby Rolniczej, przedstawiciel izb rolniczych wskazany przez Krajową Radę Izb Rolniczych, wyraził pogląd, iż ograniczanie środków w „Modernizacji gospodarstw rolnych” i „Przetwórstwie i marketingu produktów rolnych” jest przedwczesne. Zaproponował by pozostawić te środki z uwagi na fakt, iż w przyszłym okresie programowania nie przewiduje się wsparcia na takiego typu działania. Kolejna propozycja dotyczyła uruchomienia naborów ciągłych dla tych inwestycji.

W odpowiedzi Pani Dyrektora Joanna Gierulska poinformowała, że w KPO jest ponad 1 mld euro przeznaczonych na przetwórstwo oraz, że w ramach PROW 2014-2020 w 2021 r. będą ostatnie nabory w ramach tego działania. Od 2022 r. nabory będą realizowane już w ramach KPO. W przypadku „Modernizacji gospodarstw rolnych” czas przeznaczony na realizację operacji nie jest długi. Zostały przedstawione, także dane statystyczne dotyczące złożonych wniosków w ramach trwającego naboru.

Ponadto, Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała o planowanym naborze w obszarze dotyczącym produkcji prosiąt oraz, że budżet, po przesunięciu na „Restrukturyzację małych gospodarstw”, także będzie wykorzystany na rzecz gospodarstw rolnych.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, także o trwających konsultacjach publicznych, prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Przekazała, że w III wersji projektu PS dla WPR budżet dla modernizacji został zwiększony o 180 mln euro, został dodany także obszar „c”, który dotyczy możliwości zakupu maszyn do zbioru oraz inwestycje związane z przechowywalnictwem.

Pan Wojciech Styburski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych, zwrócił uwagę na barierę dla gospodarstw wysokotowarowych, na przykładzie limitu wielkości ekonomicznej przy wsparciu na produkcje prosiąt. Stwierdził też, że jest to główna bariera niewykorzystania środków w ramach „Modernizacji...” oraz że może to być również barierą w nowym okresie programowania.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała o zmianach jakie zostały wprowadzone w trzeciej wersji PS dla WPR, w tym.in. ramach *Modernizacji*, które to mają zapobiec ew. trudnością w wykorzystaniu środków.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym, przy jednym głosie przeciw, została przyjęta.

III. Przedstawienie informacji na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Informacje w tym zakresie przedstawiła Pani Joanna Gierulska, Dyrektor Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, wg danych na dzień 17 października br.

Pani Joanna Gierulska zaprezentowała ogólne informacje dotyczące przeprowadzonej zmiany strategicznej PROW 2014-2020 oraz zaprezentowała dane dotyczące aktualnych wydatków w ramach Programu, zwracając przy tym uwagę na zmianę poziomu wydatkowania w związku ze zmianą budżetu w okresie przejściowym PROW 2014-2020 oraz przedstawiła poziom realizacji zasady n+3.

Po przedstawieniu prezentacji została otwarta dyskusja.

Pan Roman Izdebski, zwrócił się z zapytaniem o wykorzystanie środków PROW 2014-2020 z innych funduszy, np. polityki spójności.

Pani Joanna Gierulska poinformowała, że nie są to środki włączone do PROW 2014-2020 i nie jest możliwe ich monitorowanie z taką samą szczegółowością. Informacje te dostępne są jednak w raporcie np. pn. „Wpływ Polityki Spójności na rozwój obszarów wiejskich” (IRWIR PAN, Wolański sp. z o.o.),

w którym to znajdują się informacje dotyczące, m.in. odniesienia do obszarów wiejskich w programach operacyjnych w okresach programowania 2007-2013 i 2014-2020. Natomiast w nowym okresie programowania informacje te będą łatwiej dostępne, m.in. dzięki zapisom w umowie partnerstwa i znanej, dedykowanej kwocie przeznaczony na obszary wiejskie. Wiąże się to z zapisaniem, w poszczególnych programach, celów, na jakie środki będą przeznaczone.

Pan Krzysztof Janiak, przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego odniósł się do działania „Współpraca”, w tym przedstawił informacje dotyczące podpisanych umów oraz zmian, które dotyczyły przebudowania mechanizmu w zakresie krótkich łańcuchów dostaw.

IV. Przedstawienie informacji na temat stanu prac nad projektem Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła informacje o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała o zamieszczeniu, na stronie internetowej, w dniu 4 listopada br. nowej, III wersji PS dla WPR w związku z rozpoczęciem konsultacji publicznych, prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska zaprezentowała informacje, nt. stanu prac nad PS dla WPR oraz informacje o uwagach i postulatach zgłoszonych w trakcie konsultacji planu. Został omówiony dalszy harmonogram prac nad PS dla WPR. Następnie Pani Dyrektor Joanna Gierulska odniosła się do pytań Pana Romana Izdebskiego, dot. m.in. nieużywania niezrozumiałych skrótów w PS dla WPR informując, że jest to uwaga słuszna.

Pani Dyrektor poinformowała, że PS dla WPR nie jest strategią rozwoju rolnictwa, tylko jest dokumentem, który pokazuje realizację przez Polskę postawionych celów i wykorzystania budżetu. Poinformowała, że w wyniku konsultacji została ograniczona liczba ekoschematów do 16. Odniosła się też do wysokości budżet PS dla WPR i zmian w określeniu jego wysokości jakie miało miejsce na przełomie ostatnich lat. Odnośnie pytania dotyczącego założeń określających ilościowe cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne WPR na poziomie całej Unii i poszczególnych państw, Pani Dyrektor Joanna Gierulska powiedziała, że nie dysponuje takimi informacjami. W zakresie uwag zgłoszonych podczas konsultacji projektu PS dla WPR, Pani Dyrektor Joanna Gierulska poinformowała, że zostaną poczynione starania by odnieść się do zgłoszonych uwag do końca roku. Dodatkowo zaznaczyła, że odniesienie się do uwag jest widoczne w kolejnych wersjach projektu PS dla WPR. Ponadto, Pani Dyrektor poinformowała, że w PS dla WPR jest część poświęcona propozycji Polski w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników dla EZŁ.

W zakresie pytania dotyczącego liczby „aktywnych rolników”, odpowiedzi udzielił Pan Tomasz Figurski, zastępca dyrektora w Departamencie Płatności Bezpośrednich, informując, że w chwili obecnej definicja ta nie obowiązuje w Polsce i nie jest badana. Ostatni raz definicja była stosowana w 2017 roku. W III wersji projektu PS dla WPR definicja „aktywnego rolnika” jest tożsama z definicją z lat 2015-2017.

Odnosząc się do przekazanych odpowiedzi, Pan Roman Izdebski powiedział, by nie rozpraszać środków finansowych na poszczególne priorytety, tylko należy określić jasno cele dla polskiego rolnictwa.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska raz jeszcze poinformowała, że Plan Strategiczny dla WPR nie jest strategią. Strategia dla rolnictwa i obszarów wiejskich została już wcześniej opracowana, wyznacza kierunki dla opracowywanego PS dla WPR.

Pani Dorota Metera wyraziła wątpliwości, co do poprawności określonych w Planie Strategicznym WPR 2023-2027 wartości 3,52% (dla całej interwencji Rolnictwo ekologiczne), 2,03% (w okresie konwersji), 2,71% (po okresie konwersji), wskaźnika rezultatu R.29 *„Rozwój rolnictwa ekologicznego: odsetek wykorzystywanej powierzchni użytków rolnych objętej wsparciem w ramach WPR z tytułu rolnictwa ekologicznego, w podziale na utrzymywanie i konwersję”*.

Pan Tomasz Figurski, zastępca dyrektora w Departamencie Płatności Bezpośrednich poinformował, że szczegóły dotyczące wyliczeń dla poszczególnych wskaźników zostaną wyjaśnione i przekazane po spotkaniu.

Pan Arkadiusz Lewicki, przedstawiciel Związku Banków Polskich, wyraził pogląd, że PS dla WPR będzie wymagał dalszych dostosowań z powodu trwających prac legislacyjnych, np. nad Kodeksem Postępowania Cywilnego. To będzie miało przełożenie m.in. na zakres i możliwość stosowania instrumentów finansowych.

V. Sprawy różne.

Ostatnim punktem posiedzenia KM PROW 2014-2020 były sprawy różne. W tym punkcie porządku obrad zostały przedstawione kwestie dotyczące wyników przeprowadzonego wewnętrznego audytu KM PROW 2014-2020. Informacje zaprezentował Pan Paweł Ściański, zastępca dyrektora w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej.

Pan Paweł Ściański przedstawiając wyniki audytu poinformował, że funkcjonowanie i organizacja KM PROW 2014-2020 zostały ocenione pozytywnie. Zaprezentował również zalecenia, które dotyczyły m.in. publikowania listy członków KM PROW 2014-2020. Podkreślił i poinformował raz jeszcze, że administratorem danych osobowych jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; siedziba Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi znajduje się w Warszawie, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa. Natomiast

klauzula informacyjna dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych. Kolejne zalecenie dotyczyło uspoźnienia treści zarządzenia z regulaminem Komitetu w zakresie liczby członków Komitetu, z inicjatywy, których zwoływane jest posiedzenie Komitetu. Ponadto, zgodnie z zaleceniem, na stronie internetowej MRiRW, w części dotyczącej KM PROW 2014-2020, utworzona została zakładka dotycząca powołanych grup roboczych. Dodatkowo wszystkie uchwały, które będą publikowane na stronie MRiRW będą zawierały nazwy wskazujące na ich zawartość.

Kończąc spotkanie, Pani Dyrektor Joanna Gierulska podziękowała wszystkim za udział w posiedzeniu.